

школярами у покращенні власного здоров'я.

Література

1. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. – Львів, 2016. – 64 с.
2. Шиян О. Особливості впровадження навчання з основ здоров'я у школах України / Олена Шиян, Євгенія Сливка // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Л., 2009. - Вип. 13, т. 2. - С. 202 - 206.
3. Шиян О. Сутність державної освітньої політики з питань забезпечення здорового способу життя молоді [Електронний ресурс] ОІ Шиян - Державне управління: Теорія та практика, 2008
4. Facts learning for life health education in schools. USA: The American Cancer Society, the American Diabetes Association, and the American Heart Association. Retrieved August, 1 2016 from http://www.everydaychoices.org/wp-content/uploads/2014/11/Health-Ed-Fact-Sheet-ACS-ADA-AHA-5.27.08-final_.pdf
5. Fisher C, Hunt P, Kann L, Kolbe L, Patterson B, Wechsler H. Building a healthier future through school health programs Retrieved August, 1 2016 from <http://www.cdc.gov/healthyyouth/publications/pdf/ppch9.pdf>
6. Health Education Standards. DC Office of the State Superintendent of Education, 2016. Retrieved August, 1 2016 from http://osse.dc.gov/sites/default/files/dc/sites/osse/publication/attachments/2016%20Health%20Education%20Standards_0.pdf
7. Joint Committee on National Health Education Standards 2007. National Health Education Standards, Second Edition: Achieving Excellence. Washington, D.C.: The American Cancer Society.
8. Jourdan D. Health education in schools. The challenge of teacher training. Saint-Denis : Inpes, coll. Santé en action, 2011 : p.
9. Meirieu P. Transmettre, ou jamais comment? Dossier Qu'est-ce que transmettre? Sciences humaines, 2002, n°36 from Jourdan D. Health education in schools. The challenge of teacher training Saint-Denis : Inpes, coll. Santé en action, 2011 : p.24
10. Shyyan O., Nakonechnyj Y., Rudenko R. Cooperation for Health Promotion (Ukrainian experience) // Modern World: Politics, Economy, Culture, History, Technology, Science and Education, Ottawa, 2015 : P. 325 – 331
11. Van Oort FVA, van Lenthe FJ, Mackenbach JP. Cooccurrence of lifestyle risk factors and the explanation of education inequalities in mortality: Results from the GLOBE study. Preventive Medicine 2004;39:1126-34.
12. Von dem Knesebeck O, Verde PE, Dragano N. Education and health in 22 European countries. Social Science and Medicine 2006;63:1344-51
13. World Health Organization. Information series on school health: Skills for health; 2003. Retrieved August, 1 2016 from http://www.who.int/school_youth_health/media/en/sch_skills4health_03.pdf.

УДК 378.147:615.83:004

Слобожанінов П.А., Сущенко Л.П.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІТНЕСУ ТА РЕКРЕАЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті розглядається формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій як процес організації навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів за допомогою інформаційно-навчальних ресурсів, які забезпечують отримання якісної вищої фізкультурної освіти та ефективного здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності. Визначено сутність понять «рекреація» та «фізична рекреація». Вказано, що прагнення до інформатизації освітньої діяльності у вищому навчальному закладі позитивно впливає на рівень професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу і рекреації.

Ключові слова: формування, професійна компетентність, майбутні фахівці з фітнесу та рекреації, інформаційно-комунікаційні технології.

Аннотация. Слобожанінов П. А., Сущенко Л.П. *Формирование профессиональной компетентности будущих специалистов по фитнесу и рекреации с применением информационно-коммуникационных технологий: теоретический аспект.* В статье формирования профессиональной компетентности будущих специалистов по фитнесу и рекреации с применением информационно-коммуникационных технологий рассматривается как процесс организации учебной деятельности студентов высших учебных заведений с помощью информационно-учебных ресурсов, которые обеспечивают получение качественного высшего физкультурного образования и эффективное осуществление рекреационно-оздоровительной деятельности. Определена сущность понятий «рекреация» и «физическая рекреация». Указано, что стремление к информатизации образовательной деятельности в высшем учебном заведении положительно влияет на уровень профессиональной компетентности будущих специалистов по фитнесу и рекреации.

Ключевые слова: формирование, профессиональная компетентность, будущие специалисты по фитнесу и рекреации, информационно-коммуникационные технологии.

Annotation. Slobozhaninov P. A., Sushchenko L. P. *Formation of professional competence of future specialists in fitness and recreation using information and communication technologies: the theoretical aspect.* Formation of professional

competence of future specialists in fitness and recreation using information and communication technologies is considered in the article. Namely – the process of organizing the educational activity of students of higher educational institutions with the help of information and educational resources that ensure the receipt of quality higher sports education and the effective implementation of recreational and recreational activities. Characteristics of the theoretical aspect of the formation of professional competence of future specialists in fitness and recreation, using information and communication technologies – is the goal of the article.

The methods include theoretical analysis of scientific literature and questionnaires of students in higher educational institutions. The essence of the concepts "recreation" and "physical recreation" is defined. Future specialists in fitness and recreation are considered as students who, during a certain period of study at a higher educational institution, direct their efforts to master the qualification. The purpose of which is the restoration of forces, the preservation and strengthening of health of different layers of the population, the effective application of various forms of motor activity in recreational and recreational activities.

Professional competence of specialists in fitness and recreation is determined by the level of higher education, experience and individual abilities, their motivated desire for self-improvement and self-realization, creative and responsible attitude to recreational and recreational activities, the author notes. Positively affects the level of professional competence of future specialists in fitness and recreation, the desire to inform the educational activities in higher education.

Keywords: formation, professional competence, future specialists in fitness and recreation, information and communication technologies.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні суспільні, соціально-економічні та інформаційно-технологічні зміни висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців нової генерації, що потребує створення й застосування нових освітніх систем, зміни освітнього процесу, форм, методів і засобів навчання. Вчені (О. В. Андрєєва, О. Л. Благій, М. В. Дутчак, М. М. Василенко, О. В. Завальнюк, О. К. Корношенко, О. В. Корх-Черба, А. В. Прима, Л. П. Сущенко та ін.) ґрунтовно розглядали питання, пов'язані з професійною підготовкою майбутніх фахівців, здатних працювати у сфері фітнесу та рекреації. Так, О. В. Андрєєва та О. Л. Благій вказують на те, що «сучасна система підготовки кадрів у сфері рекреації підвищує конкурентоспроможність випускників ВНЗ, що допоможе відгородити їх від конкуренції з боку некваліфікованих претендентів на робочі місця на ринку рекреаційних послуг» [1, с. 6].

Формулювання мети дослідження. Метою статті є характеристика теоретичного аспекту формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. До методів віднесено теоретичний аналіз наукової літератури та анкетування студентів вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процеси суспільного відтворення виявляють якісно нові вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладів. В. В. Ковальчук вказує, що «виникає потреба не просто володіти знаннями і навиками, що складають основу професії та визначають кваліфікацію, але й умінням реалізувати набутий фаховий потенціал, творчо впливати на розвиток виробничої ситуації» [3, с. 88].

Фахівець з фітнесу, як вказує О. В. Корх-Черба, «повинен бути всебічно підготовленим до творчої професійно-педагогічної, фізкультурно-оздоровчої, агітаційної роботи з різними соціальними групами населення, володіти основами знань соціальних, гуманітарних, психолого-педагогічних, медико-біологічних, спеціально-педагогічних наук, володіти знаннями анатомо-фізіологічних і психологічних особливостей стану здоров'я різних вікових груп населення тощо» [4, с. 194].

Питанням, пов'язаним з теорією та методикою рекреації, значну увагу приділили вітчизняні (О.В. Андрєєва, В. П. Зайцев, С. С. Єрмаков, Т. Ю. Круцевич, Є. Н. Приступа та ін.) і зарубіжні (А. Pilawska [8], I. Kielbasiewicz-Drozdowskiej [9], R. Winiarski [10] та ін.) дослідники.

У вітчизняній і зарубіжній літературі досі немає єдиної думки з приводу визначення поняття «рекреація». Його тлумачать: як (від лат. recreation – відновлення) являє собою компенсує відновлення витрачених людиною в процесі трудової діяльності сил, а також створення певного запасу сил для подальшої діяльності в інтересах збереження і збільшення фізичного і інтелектуального потенціалу (К. Л. Колесник); як розширене відтворення сил людини (фізичних, інтелектуальних, емоційних); найбільш розвинутий сегмент індустрії дозвілля, пов'язаний з участю населення в активному відпочинку; будь-яка діяльність, спрямована на відновлення сил людини, яка може здійснюватися, як на території постійного проживання людини, так і за її межами (М. С. Оборін); як «частину соціальної системи суспільства та особлива ланка системи освіти; специфічну форму діяльності на дозвіллі (соціально корисне дозвілля); вираження внутрішньої природи людини; засіб розваги, відновлення або вид ігрової діяльності; «життя після праці»; профілактичну медицину майбутнього» (Є. Н. Приступа); як розширене відтворення сил людини (фізичних, інтелектуальних і емоційних); будь-яка гра чи розвага, які використовуються для відновлення фізичних і розумових сил; сегмент індустрії дозвілля, пов'язаний з участю населення в активному відпочинку на відкритому повітрі, що припадає переважно на уїк-енд; перебудова організму і людських популяцій, що забезпечує можливість активної діяльності при різних умовах, характер і зміни навколишнього середовища (І. Ю. Севрюков та Є. М. Таскаєв).

У дослідженні ми будемо використовувати поняття «рекреація» у тлумаченні, яке подають В. П. Зайцев, С. С. Єрмаков і М. Хагнер-Деренговська. Вчені визначають поняття «рекреація» як активний і пасивний відпочинок людини, який спрямований на формування, відновлення, зміцнення і збереження здоров'я і в той же час приносить їй задоволення і благополуччя [2, с. 65].

Розкриємо сутність поняття «фізична рекреація». Визначення поняття «фізична рекреація» пов'язано з деякими труднощами. М. А. Ельмурзаєв, К. Ш. Дунаєв і М. К. Дунаєв вказують на те, що, по-перше, не чітко визначено до якого циклу наукових дисциплін відноситься теорія фізичної рекреації [7, с. 206]. По-друге, у сучасний період відбувається дискусія про те, чи є теорія фізичної рекреації самостійною науковою дисципліною або одним з видів своїх родових понять, до яких віднесено

«фізична культура» і «загальна рекреація». По-третє, якщо особливих розбіжностей не існує щодо того, що фізична рекреація відноситься до класу соціальних наук, то в емпіричних дослідженнях основний акцент здійснюється на її біологічну сутність. На думку вчених, яскравим прикладом неоднозначного тлумачення деяких понять фізичної рекреації є посилання на такі її компоненти, як фізичний розвиток, рухові навички, фізичне здоров'я та ін. [7, с. 206].

Визначення поняття «фізична рекреація» подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення поняття «фізична рекреація»

Автор	Визначення
В. М. Видрін	Фізична рекреація – це органічна частина фізичної культури, яка спрямовується на використання фізичних вправ з метою відновлення працездатності, активного відпочинку і розваг.
Г. П. Віноградов	Фізична рекреація – це діяльність, яка визначає потребу людини в заняттях фізичними вправами з метою розваги та отримання задоволення.
М. А. Ельмурзаєв, К. Ш. Дунаєв і М. К. Дунаєв	Фізична рекреація – це будь-які форми вільної, добровільно виконуваної і доступною рухової діяльності, спрямованої на пізнання і перетворення людиною природи, суспільства і самої себе, своєї природної і соціальної сутності, самореалізацію і вдосконалення, засвоєння цінностей культури і культуротворчість.
В. П. Зайцев, С. В. Манучарян, К. Я. Прусик, К. К. Прусик, М. З. Цеслицька і М. К. Шарк-Ецкардт	Фізична рекреація – це активний і пасивний відпочинок в комплексі з іншими оздоровчими заходами поза виробничої, наукової, навчальної та іншої діяльності, спрямований на формування, відновлення, зміцнення і збереження здоров'я людини, яке приносить задоволення, та відбувається з використанням засобів фізичної культури та її форм, і методів занять.
Т. Ю. Круцевич і С. Б. Пангелов	Фізична рекреація – це вид фізичної культури, діяльність, яка містить різні форми рухової активності і спрямована на активний відпочинок; відновлення сил, втрачених у процесі професійної праці; збереження і зміцнення здоров'я; розвагу і отримання задоволення від процесу занять.
М. А. Якобсон	Фізична рекреація – це різні, пов'язані з рухом види ігрової діяльності у сфері дозвілля, яка пов'язана з отриманням задоволення від самого процесу виконання фізичних вправ і спрямована на організацію активного відпочинку.

Нам імпонує визначення поняття «фізична рекреація», що подається Є. Н. Приступою, в якому фізична рекреація тлумачиться як «процес використання засобів, форм і методів фізичної культури, спрямований на задоволення потреб в активному відпочинку, відновленні, розвагах та розвитку особистості у вільний і спеціально відведений час» [6, с. 1].

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації здійснюється із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, під засобами яких розглядають комп'ютери, мережу Інтернет, радіо- та телепередачі, а також телефонний зв'язок. М. Л. Рябчиков і Д. В. Борисенко вказують, що «загалом застосування електронних посібників, мультимедійних курсів, тренажерних комплексів, електронних довідників, можливостей моделювання та конструювання на лабораторних та практичних роботах, відеолекцій, вебінарів постійно прагнуть систематизувати навчальний процес, але присутність лише часткової розробки перелічених засобів інформатизації не дозволяють охопити цілком організацію навчального процесу та мають «уривчастий» епізодичний характер» [5, с. 152]. Для виявлення сучасного стану формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій нами було проведено анкетування студентів вищих навчальних закладів, у якому брало участь 318 осіб. Респондентами виступили 68 студентів Львівського державного університету фізичної культури, 69 студентів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 50 студентів Національного університету фізичної культури та спорту України, 131 студент Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Результати анкетування свідчать про те, що 21,71% респондентів спілкуються з фахівцями з професійних питань у таких соціальних мережах, як «У контакті» та «Facebook», вказали, що не спілкуються 30,9% опитаних студентів (рис. 1). Позитивним є те, що 41,38% респондентів спілкуються, але частково. На жаль, не значна частина опитаних студентів, а саме 6,01%, обрали відповідь «важко відповісти» на це запитання.

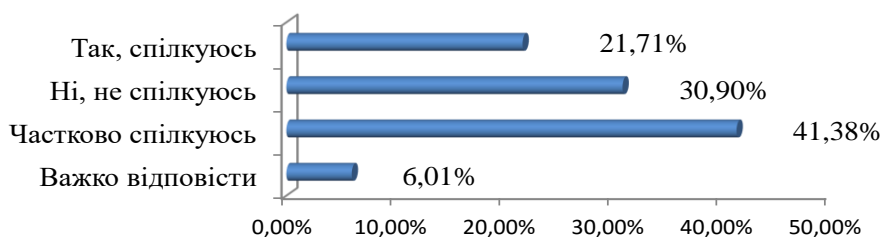

Рис. 1. Розподіл відповідей майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації, опитаних щодо їх спілкування з фахівцями з професійних питань у соціальних мережах, %

Крім того, 11,48% майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації використовують спілкування у режимі он-лайн відео (Skype чи Viber) з викладачами з професійною метою, 29,3% респондентів частково спілкуються, на жаль, 51,48% опитаних студентів не приділяють уваги такому спілкуванню (рис. 2).

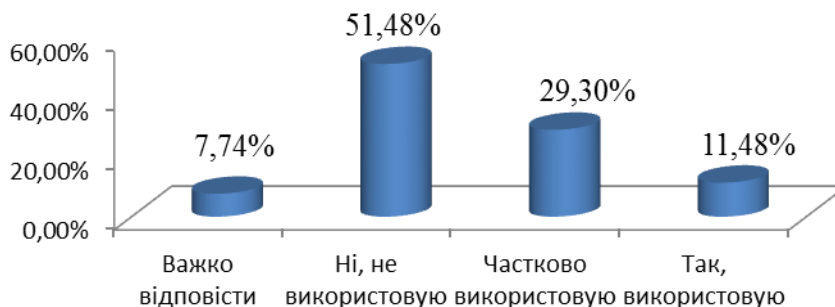

Рис. 2. Розподіл відповідей майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації, опитаних щодо їх спілкування з викладачами з професійною метою у режимі он-лайн відео, %

Структурними складовими інформаційно-дидактичного середовища вищого навчального закладу є: матеріально-технічна, що представляє собою сукупність предметних і матеріальних умов організації навчального процесу, електронно-комунікативних засобів навчання; предметно-методична, що включає систему освітніх стандартів, освітніх програм, комп'ютерних програм, навчальну та методичну літературу; суб'єктно-управлінська, що визначає характер включеності суб'єктів освітнього процесу (викладачів і студентів) у взаємодію з організації освітньої діяльності при використанні комп'ютерів.

Висновки. У сучасних умовах інформаційного постіндустріального суспільства підготовка висококваліфікованих фахівців з фітнесу та рекреації, їх конкурентоспроможність на ринку праці неможлива без високого рівня професійної компетентності, яка формується із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Професійна компетентність фахівців з фітнесу та рекреації визначається рівнем вищої освіти, досвідом та індивідуальними здібностями, їх мотивованим прагненням до самовдосконалення та самореалізації, креативним і відповідальним ставленням до рекреаційно-оздоровчої діяльності.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні моделі формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Андрєєва О. В. Система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців із фізичної рекреації / О. В. Андрєєва, О. Л. Благій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць. – 2015. – № 3 (31). – С. 5-10.
2. Зайцев В. П. Методологія рекреації в структурі освітнього простору / В. П. Зайцев, С. С. Ермаков, М. Хагнер-Деренговська // Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту 2011. №1 С.58-65.
3. Ковальчук В. В. Сутнісно-змістова характеристика категорії «професійна компетентність» як показника рівня фахової підготовки студентів / В. В. Ковальчук // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2007. – № 18-19. – С. 84-88.
4. Корх-Черба О. В. Основні напрями реалізації системного підходу у професійній діяльності майбутнього фітнес-тренера / О. В. Корх-Черба // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2015. – Вип. 3(1). – С. 192-195.
5. Рябчиков М. Л. Проблематика аналізу практичної ефективності впровадження інформаційно-комунікаційних навчальних технологій / М. Л. Рябчиков, Д. В. Борисенко // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2013. – № 40-41. – С. 151-155.
6. Fizychna rekreaciya : [navch. posib. dlya stud. vyshch. navch. zakl. fiz. vyhovannya i sportu] / [Prystupa Ye. N. ta in.] ; za nauk. red. d-ra ped. nauk, prof. Yevgena Prystupy. (Physical recreation) – L. : LDUFK, 2010. – 447 s. [in Ukrainian].
7. El'murzaev M. A. Sovremennyye podkhody k opredeleniyu ponyaty'ya fizyicheskaya rekreaciya / M. A. El'murzaev, K. Sh. Dunaev, M. K. Dunaev (Modern approaches to the phenomenon physical recreation) // Uchenye zapisky` universiteta Lesgafta. – 2016. – №2. (132). – S. 205-209. [in Russian].
8. Pilawska A. Zarys teorii i metodyki rekreacji ruchowej / A. Pilawska, A. Pilawski, W. Petryński – Katowice : GWSH, 2003. – 144 s.
9. Teoria i metodyka rekreacji (zagadnienia podstawowe) / pod. red. Iwony Kielbasiewicz-Drozdowskiej, Wiesława Siwińskiego. – Poznań : AWF, 2001. – 305 s.
10. Winiarski R. Wstęp do teorii rekreacji (ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji fizycznej) / R. Winiarski. – Krakow : AWF, 1989. – 144 s.